

Verband der instructie van 18 Nov 1875, met het Keizerlijk decreet van 24 Nov. 1811 en de wet van 10 Julij 1791.

[31. 1.]

MISSIVE, *ingekomen in de zitting van den 21sten September 1876.*

's GRAVENHAGE, 24 Augustus/12 September 1876.

Naar aanleiding der mededeeling, door U Hoogedel Gestr. bij brief van 15 Julij jl. aan den eerst-ondergeteekende gedaan, hebben wij de eer U Hoogedel Gestr. hiernaevens aan te bieden ons antwoord op de, den 13den dier maand, door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de Regering gedane uitnoodiging, om haar nader schriftelijk in te lichten ten aanzien van het verband der bij Koninklijk besluit van 18 November 1875, n°. 9, vastgestelde instructie met het Keizerlijk decreet van 24 December 1811 en de wet van 10 Julij 1791.

De Minister van Oorlog,

G. J. G. KLERCK.

De Minister van Justitie,

VAN LYNDEN VAN SANDENBURG.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

HEEMSKERK.

Aan den Heer Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

[31. 2.]

NOTA.

In de zitting van 13 Junij jl. besloot de Tweede Kamer der Staten-Generaal zich te vereenigen met de door den heer mr. VAN HOUTEN voorgestelde motie, luidende:

» De Kamer noodigt de Regering uit om haar nader schriftelijk in te lichten ten aanzien van het verband der instructie van 18 November 1875, n°. 9, met het Keizerlijk decreet van 24 December 1811 en de wet van 10 Julij 1791.»

Aan deze uitnoodiging willen de ondergeteekenden gaarne voldoen. Bij het derde additionele artikel der Grondwet is bepaald, dat alle op het oogenblik der afkondiging van de veranderingen in de Grondwet verbindende wetten, reglementen en besluiten gehandhaafd worden tot dat zij achtervolgens door andere worden vervangen.

Volgens deze bepaling zijn zoowel de voornoemde wet van 10 Julij 1791 als het Keizerlijk decreet van 24 December 1811 nog heden ten onzent van kracht, voor zoverre aan haren inhoud niet is gederogerd door andere *verordeningen betrekkelijk datzelfde onderwerp*. Zoo is bijv. gemelde wet zelve reeds zeer gewijzigd door het genoemde decreet en dit laatste door onderscheidene verordeningen van lateren tijd. Stilzwijgende afschaffing door wettelijke regeling, *vreemd aan het in de wet en het decreet behandelde onderwerp*, mag daarentegen volgens het aangehaalde derde artikel niet worden aangenomen. Hierom kan dan ook niet worden beweerd, dat de in het decreet voorkomende bepalingen van zoogenaamd *krijgsregt* hebben opgehouden geldend te zijn door de uitvaardiging van, daarmee niet strookende, regelen voor de *gewone grondwettige toestanden*.

Indien men zich op dit standpunt plaatst, dan ligt het voor de hand, dat het verband van de wet van 1791 en het decreet van 1811 met de bij Koninklijk besluit van 18 November 1875, n°. 9, vastgestelde instructie geen ander kan zijn dan dit: dat de vesting- of fort-kommandanten door den Koning — onder verantwoordelijkheid van den

Minister van Oorlog — bij die instructie onder anderen worden onderrigt, hoe zij zich zullen behooren te gedragen in omstandigheden waarin het bestaande *krijgsregt* wettelijk kan worden toegepast. Met andere woorden, het verband der instructie met wet en decreet is geen ander, dan dat de rigtige naleving der bedoelde regelen van het *krijgsregt* zelf, ten gevolge van die instructie, niet komt alleen voor de verantwoordelijkheid van den vesting- of fort-kommandant maar, naar gelang van het gewigt der zaak, voor de verantwoordelijkheid van hen of eene hogere autoriteit.

Een deel dezer verantwoordelijkheid nam de Minister, die het Koninklijk besluit van 18 November jl. mede onderteekende, dan ook reeds op zich. En hij deed hiermede, naar de zienswijze der ondergeteekenden, een verdienstelijk werk. Immers, zoolang het in die verordeningen van Franschen oorsprong neêrgelegde *krijgsregt* niet door eene nieuwe wet is vervangen, zou het, wanneer eens onverhoopt staat van oorlog of van beleg mogt geboren worden, door den ter plaatse bevelvoerende officier in al zijne strengheid en in zijn geheelen omvang kunnen worden toegepast. Dit nu is feitelijk onmogelijk gemaakt, doordien de bij de instructie gegeven bevelen aan bedoelde officieren aanwijzen, in hoeverre zij van hunne bevoegdheden gebruik zullen maken zonder met eene hogere autoriteit te rade te gaan. Het *krijgsregt* zal dus niet zwaarder drukken dan volgens de thans heerschende begrippen noodig en mogelijk is.

Het in die verordeningen van Franschen oorsprong neêrgelegde *krijgsregt* moet ongetwijfeld door eene andere wettelijke regeling vervangen worden; en het voornemen bestaat, om de bewerking eener zoodanige regeling spoedig ter hand te nemen.

Dat de bepalingen van de instructie niet in strijd zijn met de voornoemde Fransche verordeningen — werd in de zitting van 17 December 1875 door den heer mr. GODEFROI reeds betoogd. Wie, zoo als dit geacht lid der Kamer gedaan heeft, den inhoud der instructie naauwkeurig toetst aan den inhoud der verordeningen, zal elken schijn van strijd, die bij eene eerste lezing mogelijk kan bestaan, zien verdwijnen.

Hetzelfde geldt ten opzichte eener vergelijking der instructie met andere wetten.

De heer GODEFROI zag strijd op één punt, namelijk in § 111. Het in deze paragraaph gestelde was, naar zijne meening, in strijd met het Burgerlijk Wetboek. Die meening zou juist zijn, indien de onderstelling, waarvan daarbij wordt uitgegaan, juist ware, namelijk dat bij gemelde paragraaph bedoeld werd, aan de daarin behandelde acten de kracht toe te kennen van acten van den burgerlijken stand. De bedoeling der paragraaph is, om, vermits de bepaling van art. 61 Burgerlijk Wetboek, en dus ook het Koninklijk besluit van 13 Julij 1830 (*Staatsblad* n°. 53), voor de hier in aanmerking komende gevallen te kort schieten, de zaak toch niet geheel ongeregeld te laten, maar zoo *naauwkeurig* mogelijk en » zooveel doenlijk » in overeenstemming met de wet, voorloopige bewijsstukken te doen opmaken, geschikt om later te strekken tot aanvulling der registers van den burgerlijken stand, voor zooveel noodig, met regterlijke magtiging. Om dit laatste te bereiken, dient dan ook de derde alinea van § 111. » Die acten worden zoo spoedig mogelijk opgezonden aan den Minister van Justitie.»

's Gravenhage, 24 Augustus 1876.

De Minister van Oorlog,

G. J. G. KLERCK,

De Minister van Justitie,

VAN LYNDEN VAN SANDENBURG.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

HEEMSKERK.